

TITEL	Vorbereidende les Schoolsounds
Leerjaar	PO 7/8
Type les	Een vorbereidende les waarin de kinderen onderzoeken welke objecten in het klaslokaal geluid maken en hoe ze samen muziek kunnen maken.
Lesduur	45 minuten
Omschrijving van de les	<p>Een vorbereidende les waarbij de kinderen op luisterende, onderzoekende en makende manier in de klas op zoek gaan naar welke geluiden je kunt maken met de objecten in het klaslokaal en hoe je met de hele klas samen een muziekstuk kunt maken.</p> <p>Kijk eens om je heen.. welke spullen staan er allemaal in het klaslokaal? Met welke spullen zou je geluid kunnen maken? Welke verschillende geluiden zou je kunnen maken met de spullen om je heen? Zou je met alleen maar objecten in jouw klaslokaal muziek kunnen maken? Maak samen met de hele klas een kort muziekstuk met de spullen die je in het klaslokaal kunt vinden.</p> <p>De kinderen bekijken een presentatie over muziekvideo's. De kinderen onderzoeken welke geluiden er gemaakt kunnen worden met spullen uit het klaslokaal. De kinderen ontdekken al spelend hoe ritme werkt.</p> <p>De kinderen werken met opbouw, ordening, evenwicht en betekenis (compositie). De kinderen werken met reflectie op hun werk en werkproces en dat van anderen (reflecteren).</p>
Onderwerpen	Geluid, muziekinstrument, muziek
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (beeldend, digitale media)
Leerinhoud	
Kerdoel 54	<p>De leerlingen leren muziek te gebruiken om gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren (muziek). De kinderen kunnen de maat, het ritme en eenvoudige ritmische patronen spelen, het spelen van tegenstellingen en overgangen, hard-zacht, hoog-laag, snel-langzaam (muziek maken). De kinderen experimenteren met verschillende klankkleuren en bespeelmogelijkheden die passen bij het instrument (muziek maken).</p>
Kerdoel 55	<p>De kinderen bespreken het eigen product en werkproces en dat van groepsgenoten (reflecteren). De kinderen tonen respect en waardering voor het werk en de zienswijze van anderen (reflecteren).</p>

Uitvoering	
Lesplanning	<p>Totaal: 45 minuten Inleiding: 15 minuten Opdracht: 20 minuten Evaluatie: 10 minuten</p>
Vorbereiding	<ul style="list-style-type: none"> • Bestudeer de presentatie: 'Schoolsounds VL (presentatie)' • Bestudeer de inhoud van deze les hieronder beschreven. • Zet alle stoelen in een grote kring in de klas.
Inleiding /	

Oriëntatie	<p>Toon afbeelding: 1</p> <p>Vertel: Vandaag gaan we het over muziek hebben. Er bestaan heel veel verschillende soorten muziek, zo veel dat je nooit alles zou kunnen beluisteren. Er is muziek van heel lang geleden, of van heel ver weg, van een andere cultuur, er is muziek die we op de radio horen en er wordt nog iedere dag nieuwe muziek gemaakt.</p> <p>Vraag: Wie weet wat voor instrumenten er allemaal zijn om muziek mee te maken?</p> <p>Antwoord: Gitaar, trompet, cello, fluit, drumstel, viool, trommel, contrabas, triangel, piano, keyboard, etc.</p> <p>Toon afbeelding: 2</p> <p>Vertel: Er zijn bijna te veel instrumenten om op te noemen, op deze afbeelding staan ze nog lang niet allemaal. Je kunt instrumenten ook indelen in soorten instrumenten, ze zijn dan ingedeeld naar de manier waarop je er geluid mee maakt.</p> <p>Bijvoorbeeld een gitaar is een snaarinstrument omdat er snaren op zitten die het geluid maken, net als een viool en een cello. Maar een viool en cello kun je ook strijkinstrumenten noemen, omdat je over de snaren heen strijkt om geluid te maken.</p> <p>Vraag: Welke categorie zouden een fluit en een trompet zijn? Wat moet je doen om daar geluid uit te krijgen?</p> <p>Antwoord: Dat zijn blaasinstrumenten, omdat je geluid maakt met de lucht die je er in blaast.</p> <p>Vraag: In welke categorie instrumenten zitten een trommel en een drumstel?</p> <p>Antwoord: Dat noemen we dat een slaginstrument omdat je er op moet slaan om er geluid uit te krijgen.</p> <p>Vraag: En wat zou een piano voor instrument zijn, wat moet je daarmee doen?</p> <p>Antwoord: Een piano is zowel een toetsinstrument omdat je de toetsen aan moet raken, als een snaarinstrument, omdat via de toetsen de blokjes de snaren aanraken. En omdat de blokjes tegen de snaren aan worden geslagen, is het ook nog een slaginstrument. Dus een piano is eigenlijk in drie categorieën in te delen: het is een slag- snaar- en toetsinstrument.</p> <p>Vertel: Als laatste zijn er ook nog elektronische instrumenten, zoals een keyboard of een elektrische gitaar. Die maken alleen geluid als je ze aan zet of ergens inpluigt.</p> <p>Vraag: Is er iemand van jullie die thuis een instrument bespeelt? Wat voor instrument?</p> <p>Vertel: We weten nu wat voor soort instrumenten er zijn en we hebben gekeken naar hoe je ze kan indelen in categorieën. Maar wisten jullie dat je ook muziek kunt maken zonder muziekinstrumenten? Kijk maar naar dit filmpje.</p>
------------	---

	<p>Toon afbeelding: 3 (Video 1 Muziek met objecten\)</p> <p>Vraag: Wat hebben jullie gezien? Antwoord: In een kantoor maken mensen samen muziek met verschillende spullen, zoals kopjes en theelepeltjes, pennen, de waterton, prullenbakken en een theepot.</p> <p>Vraag: Herkende jullie in dit filmpje ook de verschillende soorten instrumenten? Zou je de verschillende spullen net zo kunnen indelen als de muziekinstrumenten? Antwoord: De waterton en prullenbakken waren slaginstrumenten, omdat ze gebruikt werden als trommel. De theepot en glazen flesjes waren blaasinstrumenten, omdat de man er in blies om geluid te maken. En er was zelfs nog een snaarinstrument, omdat iemand zijn bretel (het elastiek over zijn schouder) gebruikte.</p> <p>Vertel: Dit is nog een filmpje dat laat zien dat je geluid kan maken met de dingen waarvan je eerst niet denkt dat het kan. Kijk en luister maar eens goed naar wat er gebeurt en hoe dat klinkt.</p> <p>Toon afbeelding: 4 (Video 2 Autobanden lied)</p> <p>Vraag: Wat hebben jullie gezien en gehoord? Met welke objecten heeft hij muziek gemaakt? Antwoord: Met alle verschillende onderdelen van een autoband, zoals het ventiel, de velg, de binnenbanden, de buitenbanden en de spaken.</p> <p>Vraag: Zou je deze onderdelen ook kunnen indelen in verschillende soorten instrumenten? Antwoord: Van de grote buitenbanden maakte hij een slag instrument, door ze op elkaar te slaan als een trommel. De binnenbanden gebruikte hij als een soort strijkinstrument door er met zijn hand overheen te strijken, net toen hij de twee buitenbanden tegen elkaar aan liet schuren. Het ventiel werd een blaasinstrument, omdat de lucht het geluid maakte.</p> <p>Vraag: Vonden jullie het klinken als een muziknummer? Antwoord: Doordat hij alles heel precies samen liet spelen, klonk het net als muziek met muziekinstrumenten. En dat gaan wij vandaag ook doen.</p>
Opdracht	<p>Kijk eens om je heen, welke spullen staan er allemaal in de klas? Zou je daar geluid mee kunnen maken?</p> <p>Jullie mogen allemaal een object pakken uit de klas, waarmee je denkt dat je er een geluid kan maken. Dat mag ook je broodtrommel of je etui zijn. Als iedereen iets heeft gevonden, gaan we weer in de kring zitten.</p> <p>Als iedereen weer netjes zit, gaan we per persoon kijken wat voor geluid het object maakt, en wat voor soort instrument het is. Is het een slag- strijk- blaas- of snaarinstrument?</p> <p>Voor de docent: Ga de kring af en laat ieder kind het geluid maken met het object en kijk met de hele klas samen wat voor soort instrument het is. In het geval dat alle kinderen een slaginstrument hebben gekozen, vraag dan een aantal kinderen een ander soort instrument te zoeken in de klas.</p>

	<p>Bijvoorbeeld door met een pen of een penseel ergens langs te strijken, of ergens in te blazen dat geluid geeft, zodat er een orkest ontstaat met verschillende toonhoogtes.</p> <p>Nu iedereen een instrument heeft gekozen, gaan we kijken of we ook samen muziek kunnen maken.</p> <p>Voor de docent: Neem de rol van dirigent op je en begeleid de kinderen met het maken van een ritme. Bepaal wanneer ze wel en niet moeten spelen. Begin heel simpel en bouw het langzaam op. Als het niet lukt samen muziek te maken, ga dan de kring rond en laat ieder kind een keer het geluid maken van zijn instrument. Doe dit een aantal keer van links naar rechts en andersom, en langzamer en sneller. Hierdoor ontstaat er ook een verloop in de geluiden en de instrumenten.</p>
Reflectie	<p>Voor de docent: Laat alle kinderen de instrumenten netjes opbergen en ga weer in de kring zitten.</p> <p>Vertel: Jullie hebben nu gezien en gehoord dat je met bijna alles muziek kunt maken, zelfs met de spullen uit de klas. Dat betekent dat jullie thuis ook kunnen zoeken naar dingen om geluid mee te maken, of misschien vind je wel iets buiten dat geluid maakt. Overal om je heen zijn geluiden te vinden.</p> <p>Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welk instrument klonk het hardst? • Welk instrument klonk het zachtst? • Welk instrument had hele hoge tonen? • Welke had hele lage tonen? • Welk instrument gaf het ritme aan? • Uit welk instrument klonk de melodie?